

u kome je plaćena premija u 1961.g. /t.4/; slijedi nadalje da sporna i sumnjiva potraživanja DOŽ-a prelaze na Jugoslavensku zajednicu osiguranja, koja vrši i otpisivanje nenaplativih potraživanja iz vlastitih sredstava rezervi sigurnosti.

Na temelju gornjih propisa prestao je 31.XII 1961. postojati DOŽ kao jedina privredna organizacija, a na njegovo mjesto stali su Osiguravajući zavodi, Zajednice osiguranja i Jugoslavenska zajednica osiguranja kao samostalne pravne osobe, svaka s onim pravima i obvezama koje su na njih prenesene. U konkretnom slučaju pravo na koje se upire tužitelj preneseno je na Jugoslavensku zajednicu osiguranja, koja ga je cedirala tužitelju, dok je obveza iz ugovora o osiguranju, na koju se upire tuženik, ostala na onom osiguravajućem zavodu koji odgovara kriterijima iz tačke 4 citirane Odluke. Prema tome, u času pokretanja parnice tj.5.III 1962. tuženikova tražbina ne postoji protiv Jugoslavenske zajednice osiguranja kao tužiteljeva cedenta, pa on stoga ne može zahtijevati da mu ju tužitelj prizna u preboj. Naprotiv će tuženik svoju tražbinu moći ostvariti od one pravne osobe na koju je u smislu citiranih propisa ona prešla, najvjerojatnije od Osiguravajućeg zavoda u Rijeci.

Z.R.

DRAŽBA STRANOG BRODA U JUGOSLAVENSKOJ LUCI

Na prijedlog tražioca izvršenja, koji je prije privremenom naredbom, radi osiguranja svojih potraživanja, zaplijenio brod panamske zastave radi naplate neplaćenih potraživanja za učinjene usluge u zadnjoj luci ukrcaja, Viši privredni sud u Zagrebu dopustio je izvršenje radi naplate potraživanja prinudnom prodajom broda. Obzirom na načelna pitanja koja su u ovom slučaju zauzeta, i na praktičnu važnost slučaja, iznosimo nekoliko načelnih stajališta suda:

Dražbeni uvjeti:

1. "Predmet prinudne dražbe je broj s/s "Trieste" /slijede detaljni podaci o brodu i njegovim esobinama kao i posebnom vlasništvu/.
2. Navedeni brod procijenjen je od sudskih vještaka na iznos od Din 59,157.000.-
3. Svaki nudilac mora prije početka dražbe položiti jamčevinu utvrdjene vrijednosti broda /tj.10%/ u gotovom novcu, po kursnoj vrijednosti na dan polaganja. Odredjen je račun na koji se ima polagati jamčevina.
4. Država kao nudilac oslobadja se davanja jamčevine.

5. Ovlašćuje se sudac koji će voditi dražbeno račište da od polaganja jamčevine oslobodi tražitelja izvršenja i one vjerovnike kojih su tražbine osigurane hipotekom ili privilegijama, ukoliko bi njihove tražbine po prvenstvenom redu bile pokrivene najnižom prihvatljivom ponudom.

6. Najniža prihvatljiva ponuda iznosi polovinu utvrđene vrijednosti broda.

7. Kao kupac na dražbi može nastupiti svaka inozemna fizička i pravna osoba kao i ovlaštena pravna osoba FNRJ.

8. Kupac će položiti kod suda na račun banke kupovninu u roku od 8 dana od dana dosude.

Kupac se oslobadja polaganja kupovnine u gotovom novcu, ako vjerovnici kojih su tražbine osigurane hipotekom ili privilegijem na brodu pristanu da kupac preuzme dugove.

9. Jamčevinu položenu u sudu odnosno kod banke moći će najbolji nudilac upotrijebiti kao dopunu kupovnine, ako inače ispunjava sve ostale obaveze dražbenih uvjeta.

10. Rizik za prodani brod prelazi na kupca onoga dana kad mu bude dosudjen brod. Od toga dana kupac ima pravo na sve plodove i prihode od kupljenog broda, ali od toga dana snosi i sve terete spojene s vlasništvom broda, kao i sve druge javne **dažbine** koje je brod dužan platiti ukoliko odnosi tereti nisu prestali zbog dražbe; također je dužan platiti i kamate na tražbine koje je preuzeo kupnjom broda.

11. Izvršni sud kod predaje broda kupcu će po potrebi ukloniti s broda osobe, tj. posadu i stvari koje se nalaze ukrcajne na brodu tj. ukrcani teret i to na izričiti zahtjev kupčev.

12. Kupcu će se predati na dražbi kupljeni brod zajedno s pripadacima, te će se njegovo pravo vlasništva upisati u upisni list broda kad budu ispunjeni svi dražbeni uvjeti.

13. Ako kupac na vrijeme i uredno ne namiri kupovninu, naredit će se po prijedlogu ponovna dražba broda na trošak i opasnost kupčevu.

14. Ako se na ponovnoj dražbi, postigne cijena koja je niža od cijene postignute na predjašnjoj dražbi, tada kupac koji zakasni s plaćanjem kupovnine odgovara s jamčevinom i s ostalom svojom imovinom za nastalu razliku za trošak ponovne dražbe, kao i za sve druge štete prouzrokovane njegovim zakašnjenjem.

15. Kupac u zakašnjenju nema pravo na iznos za koji kupovнина postignuta na ponovnoj dražbi prelazi kupovninu postignutu na predjašnjoj dražbi.

16. Kupac mora snositi sve takse nastale dražbom i prijenosom vlasništva bez prava uračunavanja u kupovninu".

Razdiobno ročište:

Na razdiobno ročište pozvani su tražitelji izvršenja, odnosno njihovi zastupnici, te svi prijavljeni vjerovnici koji su sudu bili poznati, odnosno koji su do razdiobnog ročišta podnijeli svoje zahtjeve. Nakon što je provjereno i utvrđeno da su svi vjerovnici pristupili odnosno postavili svoje zahtjeve, izvršni je sudao saopćio da se diobna masa sastoji od Din 43,000.000.-, tj. kupovnine koja je postignuta na dražbi broda "Trieste" i koja je pravovremeno od strane kupca broda uplaćena.

Nakon toga sudac je donio rješenje da se u pogledu razdiobe kupovnine u smislu čl.24, t.5 Uredbe o izvršenju na brod, umjesto odredaba Uredbe o stvarnim pravima na brodu i o pomorskim privilegijima od 30.V 1939., primijeni propis čl.1507 Panamskog trgovinskog zakona u pogledu namirenja i određivanja reda prvenstva privilegiranih tražbina, koji je red predviđen u Uredbi o stvarnim pravima u čl.9, a koja se Uredba u smislu propisa čl.24, t.6 Uredbe o izvršenju na brod ima primijeniti umjesto odredaba čl.177 IP.

Pošto na poziv suda nijedna od prisutnih stranaka nije u pogledu primjene zakona stavila nikakav prigovor, a sudac je primjenu panamskog zakona zasnovao na činjenici da se primijeni zakon zastave broda, to se prešlo na pitanje tumačenja čl.1507 Panamskog trgovinskog zakona i to t.1, koja određuje da u prvi red namirenja kao privilegirana potraživanja spadaju sudski troškovi. Budući da sud nije imao potrebne prakse panamskih sudova, a niti je zakon, odnosno tekst zakona, kojim je sudac raspolagao sadržavao u tom pogledu bilo kakova objašnjenja što se sve ima smatrati sudskim troškovima, to je sudac predložio da se za tumačenje odredaba t.1, čl.1507 Panamskog trgovinskog zakona analogno primijeni odredba čl.9, t.1 Uredbe o stvarnim pravima na brodu, što su stranke prihvatile, pa je na osnovi toga uzeto da se u sudske troškove imaju uračunati: sudske takse i troškovi učinjeni u zajedničkom interesu svih vjerovnika da se osigura i provede prodaja broda i razdioba kupovnine, pristojbe za tonažu, za svjetionike, lučke i druge takse i javne dažbine iste vrste, troškovi za pilotažu, troškovi za čuvanje i za održavanje broda poslije njegovog ulaska u posljednju luku, prijenosi i troškovi koje je imala posada za čitavo vrijeme zadržavanja broda u posljednjoj luci, kao i drugi troškovi koji su nastali u vezi s brodom od časa dolaska u posljednju luku do časa prodaje broda na dražbi.

Nakon toga utvrđeni su gore navedeni troškovi koji su utvrđeni i na samom ročištu. Budući da je panamski konzulat u svom zahtjevu tražio naplatu iznosa od 730 \$ na ime pri-

jenosnih taksa s prijašnjega vlasnika broda na novoga, a koje nisu bile plaćene, raspravilo se o tom zahtjevu, te je taj zahtjev odbijen kao zahtjev koji bi spadao pod t.l, čl.1507 Panamskog zakona, odnosno čl.9, t.l Uredbe.

Zahtjev hipotekarnog vjerovnika da mu se prizna trošak osiguranja broda za vrijeme boravka u posljednjoj luci u iznosu od 124.000.- lira, kao sudski troškovi u smislu čl.1507, t.l Panamskog zakona, priznat je u toliko prije što se nitko od vjerovnika nije usprotivio tome zahtjevu. Nakon što su utvrđena potraživanja vjerovnika prvog reda, i utvrđeno da vjerovnika drugog reda nema, prešlo se na utvrđivanje zahtjeva vjerovnika trećega reda, tj. zahtjeva članova posade za isplatu neplaćenih plaća u iznosu od 1stg 15.392.-, odnosno 32,210.600 dinara.

Ovom zahtjevu usprotivio se vjerovnik sedmog isplatnog reda, tj. hipotekarni vjerovnik, i osporio je plaće posade, računajući od 1.VIII unatrag kao dana početka posebnog putovanja, tvrdeći da su članovi posade mogli ostvarivati svoja potraživanja po dospjeću, pa kada to nisu činili, da su postupili na štetu ostalih vjerovnika. Osim toga vjerovnici osmog reda istakli su da osporavaju potraživanja posade, jer da ona uopće ne postoje, što da će dokazati putem svjedoka i isprava, te su predložili da ih se uputi na parnicu.

Osim toga istaknut je prigovor da posada nema prava, u smislu odredaba Panamskog zakona, na tromjesečni otkazni rok, koji im je zahtjev priznat u parnici.

Vjerovnici trećeg isplatnog reda utvrdili su da im pravo na tromjesečni otkazni rok pripada u smislu Panamskog zakona o radu na trgovačkim brodovima, te da se odnosno potraživanje smatra potraživanjem trećeg reda, tj. privilegijem u smislu odredaba čl.1507, t.3 Panamskog zakona.

Nakon završenog razdiobnog ročišta, sud je donio rješenje kojim upućuje vjerovnika osmog isplatnog reda na parnicu, s time da ima sudu podnijeti tužbu u roku od 8 dana računajući od donošenja rješenja na razdiobnom ročištu, te je nakon toga rasprava zaključena, s time da je priznato članovima posade potraživanje u iznosu za neprigovoreni dio zaslužениh plaća od 1. VIII do 15.X.

Nakon toga sud je donio razdiobno rješenje u kojem je priznao u cijelosti potraživanja posade kao vjerovnika trećeg reda i odredio opseg i visinu potraživanja vjerovnika prvog reda, a za namirenje ostalih vjerovnika da ostaje svota od Dinara 29,468.289.- Ova je svota razdiobnim rješenjem dosudjena posadi broda za namirenje njihovih potraživanja, koja su prema presudi iznosila Din 32,210.600.-

Obzirom da se potraživanja posade nisu mogla u cijelosti podmiriti, to im je ostatak iznosa u cijelosti dosudjen proporcionalno prema svakom pojedinom zahtjevu članova posade.

Zahtjev vjerovnika Generalnog konzulata Republike Paname za isplatu iznosa od 730.- \$ odbijen je, a tako isto odbijeni su i zahtjevi ostalih vjerovnika koji nisu mogli dokazati prvenstvo svoga potraživanja ispred članova posade.

Vjerovnici koji su prigovorili potraživanju posade, odnosno osnovanosti njihovog zahtjeva, upućeni su na parnicu za pobijanje razdiobnog rješenja, odnosno na podnošenje žalbe.

Prigovoreni iznos za isplatu članovima posade tromjesečnog otkaznog roka priznat je na temelju čl.127 Zakona o radnim odnosima na brodovima panamske zastave, a kako čl.130 istog zakona izričito određuje da se ovaj zahtjev smatra privilegijem u smislu čl. 1507, t.3, to je u razdiobnom rješenju zahtjev posade u cijelom traženom iznosu priznat kao osnovan.

G.B.